

1. Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ ΤΩΝ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ ΟΠΛΩΝ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_B2

Ημ. Έκδοσης: . . .03/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/08/2025

Σελίδα: 4

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Οι πυρηνικοί βομβαρδισμοί στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι τον Αύγουστο του 1945 αποτέλεσαν για τις ΗΠΑ τον μοχλό ανάδειξής τους σε κορυφαία υπερδύναμη. Το γεγονός ότι η Σοβιετική Ένωση μόλις τέσσερα χρόνια αργότερα κατασκεύασε τη δική της πυρηνική βόμβα ήταν καθοριστικό για την καθιέρωσή της σε δεύτερη πυρηνική υπερδύναμη. Εκτοτε, η απόκτηση πυρηνικών όπλων θεωρήθηκε από ορισμένα κράτη ως το μέσο ανάδειξής τους σε υπερδύναμη. Αλλά διέκριναν στο νέο υπερόπλο την απαραίτητη στρατηγική ισχύ για αποτροπή επίθεσης από πυρηνικό γείτονα ή από συμμαχία αντιπάλων. Τέλος, για κάποια άλλα, η κατοχή της πυρηνικής βόμβας σήμαινε την ανάδειξη της χώρας τους σε περιφερειακό ηγέτη.

Συνολικά, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, 31 χώρες φλερτάρισαν με την πυρηνική βόμβα. Σύμφωνα με το αποτέλεσμα του στόχου τους, χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Δεκατέσσερις διερεύνησαν τις δυνατότητες απόκτησης πυρηνικών όπλων, αλλά για διάφορους λόγους δεν προχώρησαν. Επτά επεδίωξαν με πρόγραμμα να αποκτήσουν πυρηνικά όπλα, στη συνέχεια όμως το εγκατέλειψαν. Οι υπόλοιπες δέκα κατάφεραν να αποκτήσουν πυρηνικά όπλα. Το παγκόσμιο πυρηνικό οπλοστάσιο εκτιμάται ότι τώρα αριθμεί 12.121 πυρηνικές κεφαλές, εκ των οποίων 89% βρίσκεται σχεδόν ισορροπημένο στα οπλοστάσια των δύο υπερδυνάμεων. Τα οπλοστάσια αυτά είναι αρκετά για να καταστρέψουν την ανθρωπότητα και τον πολιτισμό της περισσότερες από μία φορές! Σημειωτέον, το 1986, στην κορύφωση του Ψυχρού Πολέμου και του ανταγωνισμού των εξοπλισμών, ο αριθμός των πυρηνικών κεφαλών παγκοσμίως πλησίαζε τις 70.000. Είναι άκρως ανησυχητικό ότι σήμερα, εκτός από τη Διεθνή Συνθήκη Μη Διάδοσης Πυρηνικών Οπλων (NPT), δεν ισχύει καμία συμφωνία αφοπλισμού, ούτε διεξάγεται σχετικός διάλογος μεταξύ των πυρηνικών δυνάμεων.

Στην ιστορία των βίαιων αντιπαράθεσων των τελευταίων 80 ετών υπήρξαν πολλές γεωπολιτικές κρίσεις με εμπλεκόμενες πυρηνικές δυνάμεις. Χαρακτηριστικές είναι δύο κατηγορίες κρίσεων, που οδηγούν όμως στο ίδιο συμπέρασμα. Στο ότι η απειλή χρήσης πυρηνικών όπλων λειτουργεί αποφασιστικά υπέρ του κατόχου τους και επίσης, όταν δεν εγείρεται πυρηνική απειλή, ο κάτοχος πυρηνικών όπλων πττάται. Στην πρώτη κατηγορία δεσπόζουν οι δύο αμερικανικές πυρηνικές βόμβες που ρίχθηκαν στην Ιαπωνία το 1945. Υστερα από 48 ημέρες ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος τελείωσε. Δεκαεφτά χρόνια αργότερα, στην κρίση της Κούβας, οι ΗΠΑ απείλησαν τη Σοβιετική Ένωση με πυρηνική επίθεση. Σε 13 ημέρες η τεράστια πυρηνική κρίση τερματίστηκε με αμοιβαίες υποχωρήσεις. Επίσης, στον αραβοϊσραηλινό πόλεμο του Γιου Κιπούρ, το 1973, το Ισραήλ, ευρισκόμενο σε μειονεκτική θέση, απείλησε με χρήση πυρηνικών όπλων. Οι ΗΠΑ έσπευσαν να το βοηθήσουν. Ο πόλεμος τερματίστηκε με νικητή το Ισραήλ. Τέλος, το 2019, σε μια κορύφωση της

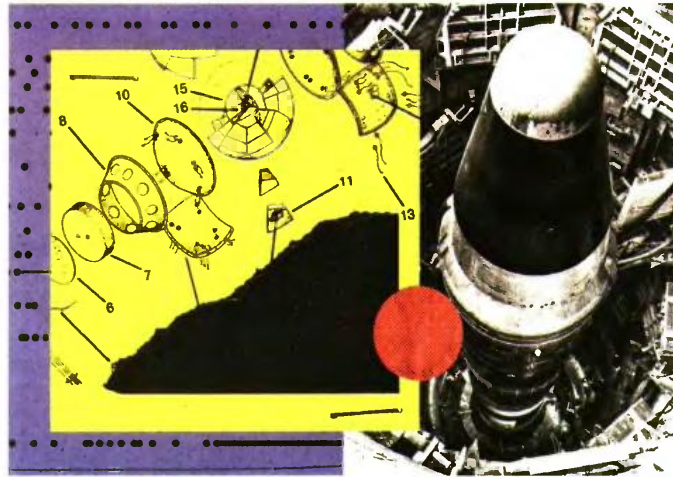

ILLUSTRATION TO ΒΗΜΑ

Παντελής Φ. Οικονόμου

Η γεωπολιτική ισχύς των πυρηνικών όπλων

“ Είναι άκρως ανησυχητικό ότι σήμερα, εκτός από τη Διεθνή Συνθήκη Μη Διάδοσης Πυρηνικών Οπλων (NPT), δεν ισχύει καμία συμφωνία αφοπλισμού, ούτε διεξάγεται σχετικός διάλογος μεταξύ των πυρηνικών δυνάμεων

“

διαμάχης Ινδίας - Πακιστάν για το Κασμίρ, το Πακιστάν απείλησε ότι θα κάνει χρήση πυρηνικών όπλων. Σύντομα η διένεξη τερματίστηκε. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει ήττες των πυρηνικών δυνάμεων σε πολεμικές διενέξεις, στις οποίες δεν έγινε χρήση πυρηνικής απειλής. Η Αγγλία πττήθηκε το 1956 στο Σουέζ, η Γαλλία το 1962 στην Αλγερία, οι ΗΠΑ το 1975 στο Βιετνάμ και το 2021 στο Αφγανιστάν και η Σοβιετική Ένωση το 1989 στο Αφγανιστάν. Τέλος, το 1991 η Σοβιετική Ένωση κατέρρευσε, παρότι διέθετε το μεγαλύτερο πυρηνικό οπλοστάσιο στον πλανήτη.

Καθώς το σύστημα παγκόσμιας ισορροπίας βρίσκεται σε αταξία, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, της βαρβαρότητας στη Γάζα και της πολεμικής σύγκρουσης Ισραήλ και ΗΠΑ με το Ιράν, ο ρόλος των πυρηνικών όπλων των εμπλεκόμενων είναι διπλά κρίσιμος. Τόσο σαν παράγοντας τερματισμού των συγκρούσεων όσο και σαν δαμόκλειος σπάθη επί της ανθρωπότητας. Δεν πρέπει επίσης να αποκλείεται η χρήση πυρηνικών όπλων ως αποτέλεσμα απόγνωσης, ατυχήματος ή ανθρωπίνου λάθους. Σε κάθε περίπτωση όμως είναι βέβαιο ότι μια πυρηνική αντιπαράθεση θα οδηγήσει την ανθρωπότητα αναπόδραστα σε Αρμαγεδδών. Στις ημέρες μας, οι διεθνείς δεσμοί έχουν απαξιωθεί και βασικοί παγκόσμιοι κανόνες και πανανθρώπινες αξίες αγνοούνται. Η Συνθήκη Μη Διάδοσης Πυρηνικών Οπλων (NPT) και οι επιταγές της έχουν βουλεύσει στον γεωπολιτικό βούρκο της βίας και στην υποκρίσια των πυρηνικών ισχυρών. Περισσότερο παρά ποτέ, ο πυρηνικός αφοπλισμός είναι αδήριτη ανάγκη. Δεν είναι μια εύκολη διαδικασία, ούτε ένας σύντομος στόχος. Είναι ένα εξαιρετικά περίπλοκο εγχείρημα αλλά και υποχρέωση των πέντε υπερδυνάμεων. Είναι το υπέρτατο καθήκον τους προτού συμβεί το τελευταίο λάθος.

Ο κ. Παντελής Φ. Οικονόμου είναι πρώην πυρηνικός επιθεωρητής του ΔΟΑΕ, επιστημονικός συνεργάτης του **ΕΥΛΙΑΜΕΠ**, συγγραφέας του βιβλίου «Το Τελευταίο Λάθος» (εκδ. Παπαδόπουλος, 2023, όπου τα τεκμηριωμένα στοιχεία και αναφορές του άρθρου).